

BALÁZS EDIT*Országos Rabbiképző–Zsidó Egyetem, Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete (Kőszeg)***„...periratot szerkesztek, és bizonyítékokat rögzíttek” (Hacker Iván)”***A szombathelyi Zsidó Tanács*

A német megszállás után Budapesten és vidéken is megalakították az úgynevezett Zsidó Tanácsokat. Tevékenységük a mai napig vitatott. Különbséget kell tenni a fővárosi (Központi) és a vidéki tanácsok között. Annál is inkább, mert az utóbbiak néhány hétig, maximum egy-két hónapig működtek, s ez a kutatásukat is megnehezíti. A vidéki Zsidó Tanácsok és szerepük még kevésbé ismert.

Ezért nagyon értékes forrás az a visszaemlékezés, mely dr. Hacker Iván ügyvéd tollából származik, s ami először németül Ausztriában jelent meg (Ivan Hacker: *Unser Weg in die Hölle. Ungarische Juden in den Klauen der SS. Ein autentischer Bericht. Krems an der Donau, 1998. Österreichisches Literaturforum*), s melyet 2001-benadtunk közre magyarul (Balázs Edit – Katona Attila /szerk./: *„Baljós a menny felettem...” Vallomások a szombathelyi zsidóságról és a soárról. Szombathely, 2001*).

Hacker Iván a Zsidó Tanács tagjaként a döntésekről, a megbeszélésekről első kézből tájékozódott, és akaratán kívül alakítója is lett a történeteknek. Visszaemlékezésében kritikusan szemléli a tevékenységüket, nemcsak az események bemutatására törekedett, de foglalkoztatta a zsidó vezetők felelősségének a kérdése is. Miért vállalták, a többnyire a helyi zsidó közéletben korábban is szerepet vállaló személyek ezt a kétes feladatot, és milyen szerepük volt, milyen felelősség terheli őket, terheli-e felelősség őket a zsidóság sorsáért?

Megvizsgálom a kapcsolatukat a német és a magyar hatóságokkal, a Központi Zsidó Tanáccsal, valamint az úgynevezett önkormányzati tevékenységüket.

Hacker Iván tanúvallomásából kiderül, hogy a törvények, rendeletek sokasága hogyan valósult meg a mindennapokban, hogyan hatott a közösségre, annak tagjaira?